

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדרים בין בני ג'ורג' שוקחה
(חיפה) בע"מ, נטו מלינדה סחר בע"מ, א. סיימן סחר בע"מ, יורו צ'יז
בע"מ ומחלבות גד (שיווק 1992) בע"מ לבין רשתות קמעונאיות**

1. פתח דבר

בפניי חמש בקשות למתן פטורים לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") להסדרים הבאים:

א. הסדרים בין בני ג'ורג' שוקחה (חיפה) בע"מ לבין הרשתות הקמעונאיות זוהדי עתאמנה 2002 בע"מ, ביג זול 1997 בע"מ, י. אסלאן שיווק בע"מ, אבו זהרה למסחר כללי בע"מ, סופרמרקט בני עלי זבידאת בע"מ, בני איברההים אבו חדרה בע"מ, סעיד סאלח חברה להפצה שיווק ומסחר בע"מ, ע.ע. כנא סנטר בע"מ, כ.ע. מעדני השדה נ.ע. (2000) בע"מ, סאלח דבאח ובניו בע"מ, מאי מרקט מ.י. בע"מ, כל בו אחים סמארה ש. בע"מ ואקסטרא זול בע"מ.

ב. הסדרים בין נטו מלינדה סחר בע"מ לבין הרשתות הקמעונאיות א.ב.א. ויקטורי חברה לניהול ואחזקות בע"מ, שופרסל בע"מ, קוסט 365 בע"מ וספיר ד.ן. קמעונאות בע"מ.

ג. הסדרים בין א. סיימן סחר בע"מ לבין הרשתות הקמעונאיות סטופ מרקט בע"מ, יינות ביתן בע"מ, גוסטמן ובניו החזקות בע"מ, מגה קמעונאות בע"מ ושרון וזיו סופר בע"מ.

ד. הסדרים בין יורוצ'יז יבוא ושיווק בע"מ לבין הרשתות הקמעונאיות אחים מרסל מרקט (1994) בע"מ, קשת טעמים בע"מ, שיווק רוסמן בע"מ, רויאליטי זק שווצריה הקטנה בע"מ, יעל מעדנים בע"מ, קרל ברג רשתות בע"מ, מעדני מניה רשתות מסחר 2000 בע"מ ומ.נ. מאיר שיווק ומסחר בע"מ.

ה. הסדרים בין מחלבות גד (שיווק 1992) בע"מ לבין הרשתות הקמעונאיות סופר שוק אבי יפו בע"מ וספיר ד.ן. קמעונאות בע"מ.

עניינן של הבקשות בחוזים שנחתמו בין ג'ורג' שוקחה (חיפה) בע"מ, נטו מלינדה סחר בע"מ, א. סיימן סחר בע"מ, יורוצ'יז יבוא ושיווק בע"מ ומחלבות גד (שיווק 1992) בע"מ (להלן ביחד: "הספקים") לבין הרשתות הקמעונאיות המפורטות לעיל, במסגרתם הרשתות הקמעונאיות התחייבו למכור גבינה שתיובא על ידי הספקים בהתאם למכסה פטורה ממכס בה זכה כל אחד מהם במסגרת הליך תחרותי שפורסם על ידי משרד הכלכלה, ובמחיר לצרכן אשר אינו עולה על מחיר לצרכן שננקב בהצעה שהוגשה על ידי כל אחד מהספקים בהליך התחרותי.

לאחר שבחנתי את ההסדרים ואת הכבילות המצויות בהם, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיוזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדרים, כי עיקרם של ההסדרים אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בהם כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרם. מטעמים אלו ראויים ההסדרים לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר

ביום 10 בנובמבר 2014 פרסם משרד הכלכלה הליך תחרותי לחלוקת מכסות יבוא פטורות ממכס למוצרי חלב, במסגרתו חולקו מכסות לייבוא 4,800 טון גבינה (להלן בהתאמה: **"ההליך התחרותי"**), **"המוצרים"**.¹

ההליך התחרותי פורסם בעקבות החלטת ממשלה בנושא² והוא נועד לקדם את התחרות בתחום מוצרי החלב ולהביא למכירת המוצרים במחיר נמוך לצרכן. בהתאם לתנאי ההליך התחרותי, על המעוניין לקבל הקצאה של מכסה פטורה ממכס לייבוא המוצרים לפרט את גודל ההקצאה שהוא מעוניין לקבל ואת המחיר המרבי לצרכן של המוצרים שבכוונתו לייבא במסגרת המכסה. אמות המידה לבחירת הצעות בהליך התחרותי נקבעו כך שבהליך תיבחרנה הצעות בהן מחיר המוצרים לצרכן הוא הזול ביותר.

לפי תנאי ההליך התחרותי, מציע אשר אינו משווק קמעונאי נדרש להציג חוזה עם משווקים קמעונאים על פיו הם מתחייבים למכור את המוצרים לצרכן במחיר שאינו עולה על המחיר שנקב בהצעה שהוגשה. הספקים הם הזוכים במכסות פטור ממכס במסגרת ההליך התחרותי.

כאמור במסגרת החוזים בין הספקים לבין הרשתות הקמעונאיות, ובהתאם לתנאי ההליך התחרותי, נכללת כבילה ולפיה הרשתות הקמעונאיות התחייבו כי המוצרים יימכרו במחיר לצרכן שלא עולה על המחיר שנקב במסגרת הצעת הספק במסגרת ההליך התחרותי.

3. השפעת ההסכם על התחרות

הכתבת מחיר אנכית (Retail Price Maintenance – "RPM"), בה מכתוב הספק למפיץ את המחיר בו יימכר המוצר לצרכן, מהווה הסדר כובל על פי סעיף 2(ב)(1) לחוק, שכן מדובר בכבילה בנוגע למחיר שיידרש.³

¹ משרד הכלכלה "הליך תחרותי ליבוא מוצרי חלב במכס פטור" (10.11.2014), זמין ב- <http://www.moital.gov.il/NR/rdonlyres/FF9A8B08-0072-4A21-8890-60BB63994821/0/milkimport300914.pdf>.

² החלטה 1584 של הממשלה ה-33 "הגברת התחרות בשווקי החלב ובשר הבקר" (5.4.2014).

³ ראו למשל החלטה בדבר אי מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שבין וי.אפ. ישראל (אפארל) בע"מ לבין קמעונאים ומשווקים שונים, 500681 הגבלים עסקיים 2014 ואסמכתאות שם.

מקובל להבחין בין שלושה סוגים שונים של כבילות מסוג RPM: הכתבת מחיר מזערי, מחיר קבוע, ומחיר מרבי לצרכן.

ככלל, הכתבת מחיר מזערי או מחיר קבוע נתפסת כבעלות פוטנציאל גבוה לפגיעה בתחרות, שכן כתוצאה ממנה נפגעת אפשרות להתפתחות תחרות מחירים בין המפיצים והיא אף עשויה להביא לעליית המחיר לצרכן. לעומת זאת, הכתבת מחיר מרבי מונעת העלאת מחירים ועל כן, בדרך כלל משרתת את הצרכן. עם זאת, הכתבה של מחיר מרבי על ידי ספק עשויה להקים חשש תחרותי לפיו המחיר המרבי יהפוך בפועל למחיר מזערי או מחיר קבוע.⁴

בנסיבות העניין שבפניי, שוכנעתי כי הכבילה אינה מעלה חשש לפגיעה של ממש בתחרות בשוק.

המחיר המרבי המוכתב נקבע במסגרת הליך תחרותי, אשר ההצעות הזוכות בו הן ההצעות המתבססות על המחיר הנמוך ביותר לצרכן. בכך יש כדי להפיג את החשש כי המחיר המרבי שמוכתב יהווה בפועל מחיר מזערי או קבוע ויביא להפחתת התחרות או לעליית מחירים. הכבילה בחוזה נושא בקשת הפטור נדרשה בהתאם להוראות ההליך התחרותי ונועדה להבטיח כי ההטבה שניתנה לספקים הזוכים במכסות פטור ממכס "תגולגל" לצרכן.

מעבר לכך, בהתאם לתנאי הסף שנקבעו במסגרת ההליך התחרותי, שחקנים דומיננטיים בתחום מוצרי החלב לא היו רשאים להשתתף במסגרת ההליך התחרותי, דבר אשר יש בו כדי לתרום לתחרות בתחום זה ולכניסת שחקנים חדשים.

בשולי הדברים אציין, כי בנוגע לחלק מן החוזים נושא בקשות הפטור שבפניי עשויים, על פניו, לחול כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרים שאינם אופקיים ואין בהם כבילות מחיר מסוימות), תשע"ג-2013 (להלן: "**פטור הסוג**"), ומשכך לא נדרש לגביהם פטור פרטני. עם זאת בנסיבות העניין, איני נדרש לשאלת תחולת פטור הסוג, שכן אין חולק שפטור הסוג לא חל ביחס לחלק מן החוזים שנחתמו לצורך ההליך התחרותי, וביחס לאותם חוזים נדרש ממילא פטור פרטני מאת הממונה על הגבלים עסקיים.

⁴ ראו דיויד גילה, יוסי שפיגל "הסדרים אנכיים – ניתוח כלכלי" ניתוח משפטי וכלכלי של דיני ההגבלים העסקיים, 447 (מיכל (שיצר) גל ומנחם פרלמן עורכים, 2008). כן ראו החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין ביו-לוג בע"מ להרדוף תוצרת מזון אורגני – אגודה חקלאית שיתופית בע"מ", 3018248 הגבלים עסקיים 2003.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטורים המבוקשים.

למען הסר ספק, אין בהחלטה האמורה כדי לגרוע מהוראות חוק קידום התחרות בענף המזון, תשע"ד-2014, ואין בה כדי להוות פטור כמשמעו בסעיף 7(ב) לחוק זה, ככל שנדרש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט"ז טבת תשע"ה

7 בינואר 2015